

Genel Açıklamalar

Malum olduğu üzere, Anayasa Mahkemesi (AYM) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), başvuru formlarında belirtilen olaylar ve öne sürülen iddialar çerçevesinde karar vermektedirler. Bu nedenle, başvuruların kapsamlı ve eksiksiz olması, başarı şansını ciddi ölçüde arttıracaktır. Bu çalışma, bireysel başvuru formu hazırlarken olayların anlatımı ve özellikle şikayetler açısından başvuruculara ya da yasal temsilcilerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Hemen belirtmek isterim ki, AYM’de tazminat ve yargılama giderinin ilk başvuru sırasında AİHM’de ise hükümet görüşünden sonra talep edilmesi gibi durumlar dışında (yazının en altında örnek taleplere yer verilmiştir), her iki başvuru yolu büyük oranda benzerdir. Dolayısıyla aşağıda yer verilen şikayetlere her iki başvuru yolunda da yer verilmesinde bir sakınca bulunmamaktadır. Tam tersine, AİHM nezdinde iç hukuk yolunun tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemezlik kararı ile karşılaşmamak adına, aynı şikayetlerin daha önce AYM önünde, an azından özü itibarıyla, ileri sürülmüş olması bir zorunluluktur. Bu arada, AYM başvuru formunun bir örneğini, ilerde AİHM’e yapılacak başvuru ekinde sunulmak üzere saklamanızı öneririm.

Her iki başvuru formunda da, ilk olarak olayların kronolojik sırayla ve özetle anlatılması gerekmektedir. Olaylar, hem somut başvuruya konu eylem ve olguları, hem de ilgili adli süreci kapsamaktadır. Parantez içinde numaralandırılarak ilgili belgelere atıf yapılması ve bu belgelerin forma ek olarak sunulması büyük önem arz etmektedir. Elde edilemeyen önemli bir belge varsa, mazeret belirtilip hükümetten istenilmesi talep edilebilir.

Aşağıda, kesinleşen bir ceza davasında ileri sürülebilecek muhtemel ihlal iddialarına, yani şikayetlere yer verilmiştir. Bu kısım, başvuru formunun Bylock mesajlaşma uygulamasını kullanma, Bank Asya’ya para yatırma, tanık/itirafçı beyanları ve derneğe/sendikaya üye olma gerekçesiyle mahkûm edildiği varsayımına dayalı olarak hazırlanmıştır. Bunlar dışında, somut olayın şartlarında farklı şikayetler eklenebileceği gibi, bazı şikayetlerin çıkarılması da gerekli olabilir. Örneğin, mahkemenin görevine ilişkin 1.1. numaralı şikayet, yalnızca hâkim/savcı gibi özel yargılama usulüne tabi kişiler için söz konusu olabilir.

Başvuru formlarında sayfa sınırı bulunması nedeniyle şikayetlere mümkün olduğunca öz şekilde yer verilmiştir. Yine de tüm şikayetlerin bu haliyle başvuru formlarına sığması mümkün gözükmemektedir. Ancak, bazı şikayetlerin somut olaya uymaması nedeniyle kullanılmaması sonucu yer sorunu yaşanmayabilir. Gerekirse, cümleler farklı şekilde formüle edilerek kısaltılabilir. Örneğin, 6 ve 8. maddeler altındaki delilin hukuka aykırı elde edilmesi, tek şikâyet altında toplanabilir. Diğer taraftan, her hususa başvuru formlarında yer vermeye çalışılması fiilen mümkün olmamaktadır. Kısaca hangi hakkınızın ne şekilde ihlal edildiğini ilgili belgelerle destekleyerek öne sürmek yeterli olacaktır.

Gerekirse AYM için 10 sayfa, AİHM için 20 sayfa ek açıklama yapılabilir. Ancak başvuru formlarında değinilmeyen bir şikâyetle doğrudan ek açıklamalarda yer verilmesi mümkün değildir. Başka bir ifadeyle, ana formda en azından özü itibarıyla belirtilmeyen bir şikâyetin, yalnızca ek açıklamalarda yer alması yeterli olmayacaktır. Diğer taraftan, başvuru hükümete komünike edildikten (bildirildikten) sonra, hükümet görüşlerine karşı

hazırlanacak cevap dilekçesi için sayfa sınırlaması bulunmadığını hatırlatmak isterim. Dolayısıyla, başvuru formlarında ve ek açıklamalarda yer verilemeyen argümanların çok daha geniş haline bu aşamada değinilebilecektir.

AYM ve AİHM'in resmi internet sitelerinde başvuru formlarının güncel hallerinin yanı sıra bu formların nasıl hazırlanması gerektiğine dair çok sayıda dokümana ulaşmak mümkündür. Ayrıntılı bilgi için bu belgelerden istifade edilmesi, usulü hata riskini en aza indirecektir.

I. Olayların Anlatımı

1. Başvurucu ... tarihinde ...'de doğmuştur. Üniversite eğitimini tamamladıktan sonra, Türkiye'nin değişik illerinde ... olarak görev yapmıştır. Başvuruya konu olaylar yaşanmadan önce hakkında, hiçbir adli ya da idari bir soruşturma bulunmamaktaydı. Tam tersine, saygın ve başarılı bir ... olarak yaşamını sürdürmekteydi. Başvurucu, evli ve ... çocuk babasıdır/annesidir.

2. 15 Temmuz 2016 günü gerçekleşen darbe girişiminin ardından 20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla ülke genelinde toplamda 2 yıl süren olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilmiş ve bu kapsamda farklı tarihlerde çok sayıda OHAL kararnameleri çıkarılmıştır. Bu kararnameler ile çok sayıda kamu görevlisi, başka bir işleme gerek kalmaksızın ve herhangi bir soruşturma yapılmaksızın, görevinden bir daha geri dönmek üzere çıkarılmış, ayrıca yüz binlerce kişi hakkında eş zamanlı olarak silahlı terör örgütüne üye olma suçundan adli işlem yapılmıştır.

3. Bu kapsamda, ... Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvuru hakkında ... tarihinde "silahlı terör örgütüne üye olma" suçundan soruşturma başlatılmıştır.

4. ... tarihinde başvuruicunun ikametinde, işyerindeki çalışma odasında ve özel aracında aramalar yapılmıştır. Bu aramalar sırasında, bulundukları yerde imajları alınıp başvuruicuya iade edilmesi gereken dijital ve bazı şahsi eşyalarına, kanuna aykırı şekilde, el konulmuştur (Ek ...).

5. Başvurucu, ... tarihinde gözaltı altına alınmış, ... tarihinde ise tutuklanmıştır.

6. Avukat görüşleri, somut hiçbir gerekçe olmadan, ... tarihten ... tarihine kadar kameralı odada ve infaz koruma memuru nezaretinde yaptırılmıştır.

7. ... tarihinde, internet trafik bilgileri (CGNAT kayıtları), Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından ... Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir. Başvuruicunun Bylock mesajlaşma uygulamasını kullandığının delili olarak bu uygulamanın sunucusuna ait olduğu belirtilen IP adreslerine numaralı cep telefonundan kez giriş yapılması gösterilmiştir. / ... tarihinde kolluk tarafından düzenlenen ve "Tespit ve Değerlendirme Tutanağı" adı verilen bir belge ... Cumhuriyet Başsavcılığı'na/... Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir. İmza bulunmayan söz konusu tutanakta, "..." gerekçesiyle ... ID'nin "başvuruicuya ait olabileceğinin değerlendirildiği" belirtilmiştir.

8. ... tarihli iddianame ile ... Ağır Ceza Mahkemesi'ne "silahlı terör örgütüne üye olma" suçü açısından başvuruicü hakkında dava açılmıştır. İddianamede, başvuruicuya yöneltlen

suçlamaya dayanak olarak “başvurucunun Bylock uygulamasını kullanması, (gizli) tanık/itirafçı ifadeleri, Bank Asya’ya para yatırmış olması, ... derneğine/sendikasına üye olması...” gösterilmiştir (Ek ...).

9. Başvurucu, ... tarihinde (SEGBİS aracılığıyla) yaptığı savunmasında/.... tarihli dilekçesinde üzerine atılı bulunan suçlamayı kabul etmeyerek özetle “...” hususlarını belirtmiştir (Ek ...).

10. Mahkeme huzurunda/SEGBİS aracılığıyla/Talimatla ifadesi alınan itirafçı/tanık ... özetle “...” şeklinde beyanda bulunmuştur (Ek ...).

11. Başvurucunun/müdafinin ... tarihli duruşmada/dilekçe ile bilirkişi raporu alınması, tanık dinlenilmesi, ... talebi, “...” gerekçesiyle/gerekçesiz şekilde reddedilmiştir (Ek ...).

12. ... Ağır Ceza Mahkemesi tarafından ... tarihinde, başvuru hakkında ... yıl ... ay hapis cezasına hükmedilmiştir. Mahkûmiyet hükmüne gerekçe olarak “...” gösterilmiştir (Ek ...).

13. Başvurucu/müdafî tarafından bu karara karşı, ... tarihinde, istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. Söz konusu dilekçede özetle; “...” hususları belirtilmiştir (Ek ...).

14. Ancak, ... Bölge Adliye Mahkemesi ... Ceza Dairesi'nin ... tarihli kararı ile, deliller kamuya açık duruşmada yeniden tartışılıp değerlendirilmeden, istinaf başvurusunun “...” gerekçesiyle esastan reddine karar verilmiştir (Ek ...).

15. Bu karara karşı, ... tarihinde, temyiz kanun yoluna başvurulmuştur. Söz konusu dilekçede özetle; ... hususları belirtilmiştir/istinaf dilekçesi ile aynı hususlara yer verilmiştir (Ek ...).

16. Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin ... tarihli ilamı ile, temyiz başvurusu reddedilerek “...” şeklindeki şablon bir gerekçe ile kararın onanmasına karar verilmiştir (Ek ...).

17. Böylece, ... tarihinde başlayan yargılama süreci ... yıl ... ay sonra kararın onanması ile sona ermiştir.

18. Yargılama süreci boyunca, başvuru aleyhine masumiyet karinesine aykırı medyada yer alan çok sayıda açıklama yapılmıştır (Ek ...).

19. Onama kararı, başvuru/müdafî tarafından ... tarihinde ... suretiyle öğrenilmiştir (Ek ...).

20. Başvurucu, ... tarihinde, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuştur (Ek ...). Anayasa Mahkemesi tarafından, ... tarihinde, “...” belirtilerek ... ilişkin şikâyetler “açıkça dayanaktan yoksun olduğu” gerekçesiyle kabul edilemez bulunmuştur. Benzer şekilde, ... ilişkin başvurular hakkında da “açıkça dayanaktan yoksun olduğu” gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir. Ancak ... diğer şikâyetler, “başvuru yollarının tüketilmediği” gerekçesiyle reddedilmiştir (Ek ...).

21. Bu karar, ... tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir (Ek ...).

II. İddia edilen Sözleşme ve/veya Protokol ihlallerine ve iddiaların dayanaklarına dair açıklamalar (Şikayetler)

Anayasa'nın 36 ve AİHS'in 6. maddesi kapsamındaki şikayetler:

1. Başvurucu hakkındaki yargılama süreci, Sözleşme'nin 6/1, 2 ve 3. maddesine uygun şekilde yürütülmemiştir. Başvurucu **keyfi şekilde ve varsayım yoluyla mahkûm edilmiş, böylece adil yargılanma hakkı açıkça ihlal edilmiştir.**

1.1. Başvurucunun ilk derece mahkemesi sıfatıyla Yargıtay'da/... Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanması gerekirdi. Ancak, suçüstü hali ve mütemadi suç kavramları adli makamlarca gayrı makul ve hukuki belirlilik ilkesine aykırı şekilde yorumlanıp genişletilmiştir. Bu nedenle başvuru, tabi hâkim ilkesi ve mevzuattaki kovuşturma şartları ve güvenceler ihlal edilerek, suçlama tarihinden sonra kurulan **görevsiz bir mahkemede yargılanmıştır.**

1.2. 2014'ten sonra yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle başvurunun davasına bakan mahkemeler Sözleşme'nin 6/1. maddesi anlamında "bağımsız ve tarafsız" olma şartını kaybetmişlerdir. Türk hukukunda, başvurunun davasına bakan ulusal mahkemeler üzerindeki baskıya karşı herhangi bir güvence mevcut değildir. FETÖ/PDY üyesi olduğu iddia edilenlerin lehine karar veren birçok hâkimin yeri değiştirilmiş ve haklarında disiplin soruşturması başlatılmıştır. Özellikle, Yargıtay ve Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) yapısında ve oluşumunda yapılan değişiklikler ile 667 sayılı KHK'nın 3. maddesi kapsamında hakimlerin görevden alınması usulü gibi yargıya yönelik darbe teşebbüsü sonrasında gerçekleşen yasal ve fiili müdahaleler sonucunda hakimlerin azledilemezliği ilkesi ve başvurunun **bağımsız ve tarafsız mahkeme hakkı** ihlal edilmiştir.

1.3. Başvurucu, herkesin uygulama marketlerinden ve APK sitelerinden ücretsiz olarak indirebildiği sıradan bir mesajlaşma uygulaması olan Bylock'u kullanıldığı gerekçesiyle silahlı terör örgütü üyesi olarak kabul edilmiştir. Başvurucunun Bylock mesajlaşma uygulamasını kullanmış olduğu ve bu nedenle **terör örgütü üyesi olduğu yönündeki kabulün hukuken geçerli hiçbir temeli bulunmamaktadır.** Söz konusu tespit, illiyet bağını ortaya koyan herhangi bir delile dayanmamaktadır.

1.4. Ulusal makamlar; delillerin toplanmasını, incelenmesini ve kullanımını düzenleyen iç hukuktaki yasal hükümlere aykırı davranmıştır. Bylock verileri, Millî İstihbarat Teşkilâtı (MİT) tarafından gerekli hâkim kararı olmaksızın, **hukuka aykırı şekilde ele geçirilmiştir.** Bylock sunucusunun bulunduğu Litvanya devleti ile uluslararası adli istinabe yoluna gidilmemiştir. Aynı şekilde, GSM şirketleri tarafından mevzuatta öngörülen azami süreden daha fazla süreyle saklanan internet trafik bilgileri, BTK tarafından adli makamlara gönderilmiştir. Kaldı ki, bu verilerin BTK tarafından depolanmasının, işlenip süzülerek adli makamlarla paylaşılmasının kanuni bir dayanağı da bulunmamaktadır. Zira söz konusu verilerin, CMK'nın 135. maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, başvurunun Bylock kullanımına ilişkin deliller yasal şekilde elde edilmemiştir.

1.5. Bylock verilerinin bir örneği başvurucuya verilmemiştir. Benzer şekilde, ulusal mahkemelere sunulan dijital deliller ve görüşler hakkında bilgi sahibi olma ve yorumda

bulunma, lehindeki ve aleyhindeki maddi delilleri inceleme ve aleyhinde kullanılan dijital delillerin orijinalliğine ve güvenilirliğine karşı çıkma ve bunların kullanımına itiraz etme hususunda gerçek ve etkili bir fırsat tanınmamıştır. Dolayısıyla, **silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerine aykırı davranılmak suretiyle** savunma, savcılık karşısında dezavantajlı bir duruma düşürülmüştür.

1.6. Bylock kullanımına delil olarak kabul edilen **dijital veriler, güvenilir değildir**. Başvurunun söz konusu uygulamayı kullandığı teknik olarak ispatlanmamıştır. Bylock verilerinin bütünlüğü ve orijinallliği soruşturma makamlarına sunulmadan önceki dönemde korunmamıştır. Bylock kullanıcılarının tespiti için kim tarafından, nasıl bir çalışma yapıldığı belirsizdir. Adli makamlar, MİT tarafından ele geçirilen ve emniyet birimleri tarafından kendilerine sunulan dijital delillerin bütünlüğünü, doğruluğunu ve tutarlılığını yeterince incelememişlerdir. “Morbeyin” olayında 11 binden fazla kişinin hatalı olarak tespit edildiği ortaya çıkmasına rağmen, bu verilerin güvenilirliğine yönelik başvurunun iddia ve taleplerine yanıt verilmemiştir. Verilerin ham hali üzerinde bağımsız ve uzman bilirkişilere teknik inceleme yaptırılmamıştır. İdari bir kurum olan ve verileri ele geçiren MİT tarafından hazırlanan raporun, bilirkişi raporu olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, başvurucuya hakkındaki suçlamadan aklanma fırsatı verilmemiştir.

1.7. Silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerine aykırı şekilde, başvurunun/vekilinin ... tarihli duruşmada/dilekçede dile getirdiği ... isimli tanığın dinlenilmesi talebi makul hiçbir gerekçe gösterilmeksizin reddedilmiştir. Benzer şekilde, başvuru kabul etmemesine rağmen, Tespit ve Değerlendirme Tutanağı’nda Bylock mesajlaşma uygulama üzerinden başvurunun bazı kişilerle iletişim kurduğu iddia edilmiştir. İmza bulunmayan tutanakta, “...” gerekçesiyle ... numaralı ID’nin “başvurucuya ait olabileceğinin değerlendirildiği” belirtilmiştir. Ancak tutanakta adı geçen kişiler, ilk derece mahkemesi tarafından tanık sıfatıyla dinlenilmemiştir. Dinlenilmiş olsalardı, bu kişilerin uygulamayı kullanıp kullanmadıkları ya da hangi amaçla kullandıkları ve birbirlerini tanıyıp tanımadıkları gibi hususlar ortaya konulabilirdi. Bu şekilde kullanıcı tespitlerinin güvenilir olup olmadığı da test edilmiş olurdu. Sonuç olarak **başvurucunun tanıkları, iddia tanıklarıyla aynı koşullar altında mahkemeye davet edilmemiş ve dinlenilmemiştir**.

1.8. ... isimli itirafçı/tanık(lar), zorunlu bir neden olmaksızın, SEGBİS yoluyla ya da bizzat mahkeme huzurunda hazır edilmek suretiyle dinlenilmemişlerdir. Yalnızca talimat yoluyla ifadeleri alınmıştır. Hatta ... isimli kişinin başka dosya kapsamında alınan ifadesi, mahkeme huzurunda ya da talimatla ifadesi alınmaksızın, hükümde başvurunun aleyhine kullanılmıştır. Başvurucuya; tanığın beyanlarına karşı soru sorma, çelişkileri ortadan kaldırma ve tanığın duyumlarının kaynağını, inandırıcılığını ve güvenilirliğini mahkeme huzurunda sorgulama ve lehine sonuç çıkarma imkânı tanınmamıştır. Böylece başvurunun **tanığı eşit şartlarda sorguya çekmek/çektirmek hakkı ihlal edilmiştir**.

1.9. Yargılama sırasında dinlenen itirafçı/tanıklar, suç şüphesi ve baskı altında, tutuksuz yargılanmak ve daha az ceza alabilmek için başvuru aleyhine beyanlarda bulunmuşlardır. Başvurucu ile arasında husumet ya da menfaat çatışması bulunabilecek bu kişilerin beyanlarına itibar edilmesi mümkün değildir. Diğer taraftan, mahkûmiyet hükmünde söz konusu **beyanların lehe kısımları göz ardı edilerek yalnızca aleyhe**

olan kısımlarına yer verilmesi nedeniyle başvuru, adil yargılanma hakkından mahrum bırakılmıştır.

1.10. Ağır Ceza Mahkemesi, Bölge Adliye Mahkemesi, Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi, kararlarında, yeterli gerekçeye yer vermemişlerdir. Başvurucu ve yasal temsilcisi tarafından dile getirilen temel ve makul iddiaları yanıtlamamışlardır. Örneğin ağır ceza mahkemesi, başvurunun savunma argümanlarına gerekçeli kararda yeterince yer vermemiştir. İddianamede gösterilen bir kısım tanık beyanları ve diğer deliller kararda tartışılmamış, neden kabul edildikleri ya da reddedildikleri konusunda değerlendirme yapılmamıştır. Buna karşın, hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen Bylock verilerine ve internet trafik bilgisine dair kayıtlara dayanılmıştır. Başvurucunun Bylock verilerinin tutarlı ve güvenilir olmadığı gibi somut iddialarına, gerekçeli kararda hiçbir cevap verilmemiştir. Başvurucunun ek araştırma ve delil toplama talepleri gerekçesiz şekilde reddedilmiştir. İlk derece mahkemesinden sonraki adli süreçte ve Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvuru neticesinde bu eksiklikler giderilmemiştir. Bu nedenlerle, başvurunun **gerekçeli karar hakkı** ihlal edilmiştir.

1.11. 667 sayılı KHK'nın 6. maddesine dayanılarak başvurunun avukatı ile görüşmeleri, infaz koruma memurunun duyabileceği bir ortamda ve kamera ile kayıt altına alınarak gerçekleştirilmiştir. Karşılıklı verilen belgeler incelemeye tabi tutulmuştur. Bu nedenle, Sözleşme'nin 6/3 (d). maddesinde öngörülen başvurunun **avukatıyla özel görüşme hakkı**, kişiselleştirilmiş bir karar ve zorlayıcı bir neden olmaksızın, büyük ölçüde kısıtlanmıştır.

1.12. Tüm soruşturma aşaması boyunca, soruşturma dosyası hakkında **kısıtlama kararı bulunduğu için başvurunun dosyadaki belgelere erişimi engellenmiştir**. Benzer sorun kovuşturma aşamasında da devam etmiştir. Yargılama süresince dosyaya sunulan belgeler, duruşmadan kısa bir süre önce başvurucuya verilmiştir. Başvurucu erişebildiği sınırlı sayıda belge temelinde ve kısa süre içerisinde savunma hazırlamak zorunda kalmıştır. Bu nedenlerle, **başvurucunun savunma hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olma hakkı ihlal edilmiştir**.

1.13. Yasal zorunluluk bulunmasına rağmen, ... tarihinde, **zorunlu müdafî atanmaksızın ve kendi belirlediği avukatı olmaksızın başvurunun ifadesi alınmış** ve bu ifade hükümde aleyhine kullanılmıştır. Bu şekilde başvuru, müdafinin yardımından yararlanma hakkından mahrum bırakılmıştır.

1.14. Başvurucu tüm duruşmalara ancak **SEGBİS sistemi aracılığıyla katılabilmektedir**. Başvurucuya duruşmalara bizzat katılarak savunmasını yüz yüze yapma imkânı tanınmamış ve bu şekilde savunma hakkı önemli ölçüde kısıtlanmıştır.

1.15. Yargılamanın ilk aşamalarından itibaren üst düzey devlet yetkilileri tarafından medya aracılığıyla başvurunun terör örgütü üyesi olduğuna dair açıklamalar yapılmış ve böylece yargı makamları baskı altına alınmıştır. Açığa alma, soruşturma izni verilmesi ve ihraç kararlarında, başvurunun da aralarında bulunduğu ekli listede adı geçenler hakkında suçlayıcı ifadelerle yer verilmiştir. Bu şekilde başvurunun **masum sayılma hakkı açıkça ihlal edilmiştir**.

1.16. Başvurucu hakkındaki yargılama toplam ... yıl ... ay sürmüştür. Dava dosyasında tek sanık bulunması, sanığın tutuklu olması, “özen yükümlülüğüne” aykırı şekilde uzun süre delil toplama gayretinde dahi bulunulmaması, toplanan delillerin niteliği, iddianamenin geç hazırlanması, duruşmaların çok uzun aralıklarla yapılması, dosyanın karmaşık olmaması, daha önce emsal kararların bulunması vb. nedenler göz önüne alındığında **yargılamanın makul sürede tamamlanmadığı kabul edilmelidir.**

Anayasa’nın 38 ve AİHS’in 7. maddesi kapsamındaki şikayetler:

2. Başvurucu, gerçekleştirildikleri iddia edilen tarih itibariyle suç ya da suç unsuru olarak kabul edilmeyen eylemler gerekçe gösterilerek **“kanunsuz ceza olmaz” ilkesine aykırı şekilde mahkûm edilmiştir.**

2.1. FETÖ/PDY’yi terör örgütü olarak kabul eden bir kesin hüküm bulunmaksızın (tam tersine beraat kararı olmasına karşın) başvuru, terör örgütü üyeliğinden mahkûm edilmiştir. Bu şekilde ilgili mevzuat, adli makamlar tarafından **açıkça keyfi şekilde yorumlanmış ve uygulanmıştır.**

2.2. Başvurucunun silahlı terör örgütü üyeliğinden mahkumiyeti, Sözleşme’nin 7. maddesinin gerekleriyle bağdaşmamaktadır. Zira başvurucunun mahkûm edildiği **yasal hükümler, yeterince açık ve öngörülebilir değildir.** Bu nedenle, mahkumiyetin dayanağı olan eylemlerin suç unsuru olarak kabul edilebileceğinin başvuru tarafından öngörülebilmesi mümkün değildir.

2.3. Türk Ceza Kanunu’nun 314/2. maddesinde belirtilen **terör örgütü üyesi olma suçunun maddi ve manevi unsurları başvurunun davasında gerçekleşmemiştir.** Söz konusu suça ilişkin cezai sorumluluğun kapsamı, hukukilik ilkesine aykırı şekilde genişletilmiştir. Örneğin, başvurucunun 15 Temmuz öncesi “cemaat” olarak kabul edilen ve geniş toplum kesimleri ile üst düzey yetkililer tarafından desteklenen bir toplumsal yapıya dahil olduğu kabul edilse bile, söz konusu yapının sonradan terör örgütü olarak ilan edileceğini öngörmesi mümkün değildir. Aynı şekilde, iddia edilen Bylock kullanma, Bank Asya’ya para yatırma, derneğe/sendikaya üye olma ya da benzer bir takım yasal faaliyetlerde bulunma gibi eylemlerin sonradan suç unsuru olarak kabul edileceğini öngörmüş olması başvurucudan beklenemez. Zaten Tespit ve Değerlendirme Tutanağı’nda yer alan mesajlarda, suç ya da suç unsuru kabul edilebilecek hiçbir içerik bulunmamaktadır. Özetle başvuru; suç teşkil etmeyen, tam tersine yasal ve meşru faaliyetler gerekçe gösterilerek mahkûm edilmiştir.

Anayasa’nın 20, 22 ve AİHS’in 8. maddesi kapsamındaki şikayetler:

3. Başvurucunun telefon iletişim (HTS) ve internet trafik bilgileri hukuka aykırı şekilde temin edilmiş ve mahkûmiyet gerekçesi olarak kullanılmıştır. Herkesin uygulama marketlerinden ve APK sitelerinden ücretsiz olarak indirebildiği sıradan bir mesajlaşma uygulaması nedeniyle başvuru, silahlı terör örgütü üyesi olarak kabul edilmiştir. Bu şekilde, başvurucunun **özel hayatına ve haberleşme özgürlüğüne haksız ve orantısız bir müdahalede bulunulmuştur.**

3.1. Ceza Muhakemesi Kanunu’nun (CMK) 134. ve 135. maddeleri ile öngörülen gereklilikler yerine getirilmeksizin başvurucunun haberleşmesine müdahale edilmiştir.

3.2. MİT, Bylock mesajlaşma uygulamasına dair verileri yasal temeli olmaksızın elde etmiş ve üzerinde çalışmıştır. Dolayısıyla, Sözleşme'nin 8/2. maddesindeki "yasallık" şartı karşılanmamıştır.

3.3. Saklanmaları için mevzuatta öngörülen azami sürenin geçmesine rağmen, başvurunun telefon iletişim ve internet trafik bilgileri, GSM şirketleri tarafından saklanmıştır. Bu bilgiler, ulusal hukuka aykırı şekilde, daha doğrusu yasal dayanağı bulunmaksızın, BTK tarafından üzerinde çalışılarak adli makamlarla paylaşılmış ve hükümde başvuru aleyhine delil olarak kullanılmıştır. Ayrıca, isnat edilen suçlamayla doğrudan ilgisi bulunmayan, başvurunun ailevi ve sosyal çevresi ile yaptığı telefon görüşmelerine ilişkin ... - ... tarihleri arasındaki (... yıl ... aylık) telefon iletişim bilgileri (HTS) CMK'nın 135. maddesine aykırı bir şekilde temin edilerek dava dosyasına konulmuştur. Söz konusu keyfi müdahale ve kötüye kullanıma karşı kanunda ve uygulamada herhangi bir güvence bulunmamaktadır.

3.4. Adil olmayan bir yargılama süreci nedeniyle başvuru "örgüt üyesi" olarak yaftalanmış, kendisinin ve ailesinin şeref ve onuru zedelenmiştir. Böylece başvurunun özel ve aile hayatına saygı gösterilmesi hakkı ihlal edilmiştir.

3.5. Başvurunun evinde, işyerinde ve aracında CMK'nın 116, 118 ve 119. maddelerine aykırı şekilde **haksız aramalar yapılmış**, telefon vb. dijital eşyalarına CMK'nın 134. maddesinde öngörülen **usule aykırı şekilde el konulmuştur**. Aramalarda, isnat edilen suçla hiçbir ilgisi olmayan fotoğraf, kitap vb. şahsi eşyaları da alınmıştır. Ayrıca, HTS kayıtları çok uzak tarihleri kapsayacak şekilde temin edilmiştir. Bu şekilde, başvurunun özel yaşamına ve haberleşmeye saygı hakkına, haksız ve orantısız bir müdahalede bulunulmuştur.

3.6. Başvuru dahil tüm FETÖ/PDY soruşturmalarında; ilgililerin telefon, SGK, dernek/vakıf üyelik, banka, sosyal medya hesapları ve paylaşımları, tanık beyanları gibi tüm bilgileri delil havuzu **adı verilen bir alanda toplanmaktadır**. Söz konusu uygulamaya ilişkin yasal bir mevzuat hükmü olmadığı gibi, hâkim kararı da bulunmamaktadır. Benzer şekilde, yargılama ile ilgisi bulunmayan ve suç teşkil etmeyen başvurunun (ve çocuklarının) gittiği okul/dershane, ziyaret ettiği internet siteleri, banka hesapları vb. konular araştırılmıştır. Bu nedenlerle, başvurunun özel ve aile hayatına haksız ve orantısız bir müdahalede bulunulmuştur.

Anayasa'nın 24 ve AİHS'in 9. maddesi kapsamındaki şikayetler:

4. Başvuru, Anayasa ve yasalarla güvence altına alınan din ve vicdan özgürlüğü kapsamında dini sohbetlere katılmış ve toplum yararına birtakım faaliyetlerde bulunmuştur. Başvurunun bu tür faaliyetlerine, hiçbir yasal temeli bulunmaksızın, mahkûmiyet hükmünde yer verilmesi, Sözleşme'nin 9. maddesi ile güvence altına alınan **düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne haksız ve orantısız bir müdahale oluşturmaktadır**.

Anayasa'nın 25. ve AİHS'in 10. maddesi kapsamındaki şikayetler:

5. Başvurunun evinde legal nitelikteki bazı CD ve kitaplar bulunması, ... gazetesine/dergisine abone olması mahkûmiyet gerekçeleri arasında sayılmıştır. Hiçbir

suç unsuru içermeyen bu hususların, yasal temeli bulunmaksızın, mahkûmiyet sebebi olarak kabul edilmesi, Sözleşme'nin 10. maddesi ile güvence altına alınan **ifade özgürlüğüne haksız ve orantısız bir müdahale oluşturmaktadır.**

Anayasa'nın 33 ve AİHS'in 11. maddesi kapsamındaki şikayetler:

6. Başvurucu, Anayasa ve yasalarla güvence altına alınan **örgütlenme özgürlüğü** kapsamında sendika ve derneğe üye olmuştur. Söz konusu sivil toplum örgütleri, 15 Temmuz sonrası çıkarılan OHAL KHK'sı ile kapatılıncaya kadar, devletin izni ve denetimi altında, yasal olarak faaliyetlerine devam etmiştir. Dolayısıyla, mahkûmiyet hükmünde başvurunun sendika ve derneğe üye olmasına dayanılması, Sözleşme'nin 11. maddesi ile güvence altına alınan özgürlüğüne haksız ve orantısız bir müdahale oluşturmaktadır.

Anayasa'nın 40 ve AİHS'in 13. maddeleri kapsamındaki şikayetler:

7. Anayasa Mahkemesi, somut başvuruya konu aynı olaylara ve şikayetlere dayanan bireysel başvuruyu, gerektiği gibi incelemeyerek, olgusal koşullar ve şikayetlerle ilgisiz, basmakalıp ve şablon nitelikli bir kararla açıkça dayanaktan yoksun olduğu/iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddetmiştir. Söz konusu karar, keyfi ve baştan savma niteliktedir. Anayasa Mahkemesi, gerekçe gösterme ve şikayetleri cevaplandırma yükümlülüğünü ihlal etmiştir. Bu nedenlerle, başvurunun AİHS'in 6/1. maddesindeki gerekçeli karar hakkının yanı sıra, 13. maddede öngörülen **etkili başvuru hakkı da ihlal edilmiştir.** Zira iç hukukta, AİHM içtihatlarına göre karar verip, devam eden hak ihlallerini giderecek etkili bir başvuru yolu bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 10, 13 ve AİHS'in 14, 18. maddeleri kapsamındaki şikayetler:

8.1. Bylock isimli bir mesajlaşma uygulamasını kullandığı, Bank Asya isimli bir bankaya para yatırdığı, ... Derneği'ne/Sendikası'na üye olduğu, ... gerekçesiyle başvurunun toplumun geniş kesimi tarafından "cemaat" olarak adlandırılan bir yapıyla irtibatı olduğu ve bu nedenle de terör örgütü üyesi olduğu kabul edilmiştir. Başvurucunun mahkûmiyetine dayanak yapılan aynı faaliyetler nedeniyle başka kişiler hakkında hiçbir adli işlem yapılmamıştır. Başvurucu aslında muhalif görüş ve duruşu gerekçesiyle ayrımcı muameleye tabi tutulmuştur. Zira haklarında aynı iddialar bulunan iktidar yanlısı kişiler hakkında hiçbir adli ya da idari işlem başlatılmamıştır. Tam tersine destek, taltif ve terfi almışlardır.

8.2. Google PlayStore ve Apple AppStore mağazalarındaki verilere göre, Bylock haberleşme uygulaması yaklaşık 600 bin kez indirilmiştir. MİT Teknik Raporuna göre ise, 215 bin kullanıcısı bulunmaktadır. Ancak kullanıcılardan sınırlı sayıda kişi hakkında adli işlem başlatılmıştır. Örneğin Bylock kullanan iktidar milletvekili ve yetkililerinin bulunduğu yoğun şekilde kamuoyunda tartışılmış, bu kişiler söz konusu uygulamayı kullanmaktan sorumlu tutulmazken, başvuru aynı iddia sebebiyle hukuka aykırı şekilde mahkûm edilmiştir. Bu nedenlerle, başvurunun **eşit muamele görme hakkı; adil yargılanma hakkı, kanunsuz ceza olmaz ilkesi, özel hayatının korunması ve haberleşmenin gizliliği hakkı ile bağlantılı olarak ihlal edilmiştir.**

8.3. Aynı şekilde, özellikle 15 Temmuz 2016 sonrası oluşan sosyal ve siyasal ortamda, **hak ve özgürlükler AİHS hükümleri ile öngörülen amaçlar dışında, aşırı ve orantısız şekilde kısıtlanmıştır.**

III. Anayasa Mahkemesi'ne Yapılacak Bireysel Başvuruların “Sonuç Talepleri” Bölümünde Aşağıdaki Taleplere Yer Verilebilir:

1. İlk olarak adli yardım talebinin kabul edilmesini,
2. Bu başvuru formunda ileri sürülen hak ihlallerinin tespit edilmesini,
3. Bu ihlallerin giderilmesi için “infazın durdurulması” başta olmak üzere tüm tedbirlerin alınıp ilgili kurumlara bildirilmesini,
4. Adil yargılanma hakkı ihlallerinin giderilmesi için “kanunla önceden kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir yargı organı önünde **yeniden yargılanma hakkının**” sağlanmasını ve bu çerçevede gerekli tedbirlerin alınıp yetkili kurumlara bildirilmesini,
5. Manevi tazminat olarak 500.000,00 Türk lirası tazminatın soruşturmanın başladığı tarihten itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte ödenmesine hükmedilmesini,
6. Maddi tazminat olarak, söz konusu hak ihlallerinin yol açtığı zararların tespit edilerek giderilmesini veya bu açıdan kanun yollarının gösterilmesini,
7. Mahkeme masraflarının Hazine üzerinde bırakılmasını ve başvurucu temsilcisi lehine vekalet ücretine karar verilmesini talep ederiz.

Bu yazı, 14 Nisan 2021 tarihinde [blogspot](https://www.blogspot.com) hesabında yayımlanmıştır.